

BIBLIOMETRIA

wskaźniki oceny publikacji naukowych

Marta Stokaluk, Szymon Kubik
Oddział Informacji Naukowej BM

Bibliometria

Zastosowanie wskaźników

- **BIBLIOMETRIA**

- zbiór metod matematycznych i statystycznych stosowanych do analizy i oceny czasopism naukowych oraz dorobku piśmienniczego autorów i instytucji naukowych

- **ZASTOSOWANIE:**

- ocena czasopisma – *poprzez ocenę prac w nim publikowanych*
  - ocena naukowca – *poprzez ocenę publikacji jego autorstwa*
  - ocena jednostek naukowych
  - ocena uczelni – *główne kryterium przyznawania środków finansowych*
-

Naukowe bazy danych wykorzystywane do pomiarów bibliometrycznych

- **Bibliografia UJ CM** (*Biblioteka Medyczna UJ CM*);
  - **Web of Science Core Collection** (*Clarivate*);
  - **Scopus** (*Elsevier*);
  - **Journal Citation Reports** (*Clarivate*)
-

Najczęściej używane pojęcia w kontekście oceny publikacji naukowych

- Współczynniki jakości (prestżu) czasopisma wg bazy *Journal Citation Reports – Clarivate Analytics*:
    - **Impact Factor (IF)**
    - **Kwartyle (Q)** – czasopisma najbardziej prestiżowe w Q1
-

Impact Factor

- Jest to **wskaźnik cytowalności czasopisma** wyliczany na podstawie indeksu cytowań publikacji naukowych (Instytut Informacji Naukowej w Filadelfii);
  - IF to stosunek liczby cytowań w danym roku artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie w dwóch poprzednich latach do łącznej liczby artykułów zamieszczonych w tym czasopiśmie także w dwóch poprzednich latach;
  - IF powinien być wykorzystywany jedynie do porównywania czasopism w obrębie tej samej dyscypliny.
-

Kwartyle

- **Czasopisma z wybranej dziedziny ułożone od najwyższego do najniższego według ich wskaźnika Impact Factor, podzielone na kwartyle**
  - **Kwartył Q1** - najbardziej pożądanym przez naukowców i oceniających
  - Dane o wartości wskaźnika Impact Factor oraz o kwartylach pobieramy z bazy *Journal Citation Reports (JCR)*.
-

Współczynniki jakości (prestżu) wg bazy *Scopus* – *Elsevier*

- CiteScore,
  - Source Normalized Impact Paper (SNIP),
  - SCImago Journal Rank (SJR)
-
- CiteScore powinno się wykorzystywać tylko do porównania czasopism w obrębie tej samej dyscypliny.
-

Punktacja ministerstwa odpowiedzialnego za naukę i szkolnictwo wyższe

- Wykazy czasopism punktowanych ogłaszane są **komunikatem** na stronie internetowej ministerstwa do spraw nauki i szkolnictwa wyższego;
  - Pierwszy wykaz czasopism punktowanych ukazał się w 1999 r.;
  - Aktualny wykaz czasopism opublikowany został **18 lutego 2021 r.** i obowiązuje do czasu ukazania się nowego komunikatu;
  - Obecnie Ministerstwo ogłasza także **wykazy konferencji oraz wydawnictw naukowych wraz z przypisanymi im punktami.**
-

Liczba cytowań publikacji

Do wyszukiwania cytowań publikacji naukowych wykorzystujemy bazy wielodzinowe:

- *Web of Science Core Collection* – dostępna z platformy Clarivate Analytics;
  - *Scopus* – wydawana przez wydawnictwo Elsevier.
-

Współczynnik Hirscha

- Wprowadzony został w 2005 r. przez Jorge'a E. Hirscha;
  - **H to liczba prac naukowych (publikacji), które uzyskały liczbę cytowań równą lub większą od H**
    - Przykład:
Indeks **H = 12** oznacza, że wśród publikacji autora znajduje się **12 prac**, z których każda była cytowana **co najmniej 12 razy**;
  - Wartość H odczytujemy z baz: *Web of Science Core Collection* oraz *Scopus*.
-

- **Im większa ilość wskaźników wziętych pod uwagę przy ocenie – tym bardziej obiektywna ocena;**
  - Obok IF, pkt. MNiSW, liczby cytowań, indeksu H, istnieją inne:
    - liczba publikacji,
    - typy publikacji:
      - oryginalne,
      - przeglądowe,
      - kazuistyczne;
    - indeksowanie publikacji w innych bazach danych;
    - ...
-

Kryteria Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu UJ

Rady Dyscyplin

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM

NAUKI MEDYCZNE ▾ NAUKI FARMACEUTYCZNE ▾ NAUKI O ZDROWIU ▾ AKTY PRAWNE AKTUALNOŚCI

STRONA GŁÓWNA > NAUKI O ZDROWIU > PRZEWODY DOKTORSKIE > REKOMENDOWANE PRZEZ RADĘ DISCYPLINY NAUKI O ZDROWIU UJ KRYTERIA DOTYCZĄCE POSTĘPOWAŃ W SPRAWIE NADANIA STOPNIA DOKTORA

NA SKRÓTY ▾

- Collegium Medicum
- Wydział Lekarski
- Wydział Farmaceutyczny
- Wydział Nauk o Zdrowiu
- Szkoła Doktorska
- Rada Doskonałości Naukowej

Rekomendowane przez Radę Dyscypliny Nauki o zdrowiu UJ kryteria dotyczące postępowań w sprawie nadania stopnia doktora

Przewody doktorskie otwarte i niezakończone do dnia 01.10.2019 r.

Rozprawa doktorska może stanowić:

- powiązany tematycznie cykl artykułów, na który składają się co najmniej trzy opublikowane prace (z sumarycznym wynikiem Impact Factor co najmniej 3 lub z sumarycznym wynikiem punktacji MNiSW 200 punktów). W co najmniej w dwóch z nich doktorant powinien być pierwszym autorem. Rozprawa doktorska w formie cyklu powinna zawierać krótki wstęp teoretyczny stanowiący przegląd aktualnej literatury związanej z prezentowanym tematem
- lub
- monografia jednoautorska w formie manuskryptu.

Cykl prac, które stanowią wspólną całość, a w przypadku gdy rozprawę doktorską stanowi samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej doktorant przedkłada oświadczenie wszystkich jej współautorów określające indywidualny wkład każdego z nich w jej powstanie. Jest zwolniony z obowiązku przedłożenia oświadczenia w przypadku śmierci współautora, uznania go za zmarłego albo jego trwałego uszczerbku na zdrowiu uniemożliwiającego uzyskanie wymaganego oświadczenia. Dotyczy przewodów doktorskich wszczętych do dnia 24.11.2015r.*

*W przypadku gdy praca zbiorowa ma więcej niż pięciu współautorów, kandydat przedkłada oświadczenie określające jego indywidualny wkład w powstanie tej pracy oraz oświadczenia co najmniej czterech pozostałych współautorów (dotyczy przewodów doktorskich otwartych od 25.11.2015 roku)

- Należy **dobrze przemyśleć wybór czasopisma**, w którym zamierzamy opublikować wyniki swojej pracy;
  - Istotna jest **dbałość w sporządzaniu bibliografii załącznikowej**, ponieważ błędy w opisie bibliograficznym publikacji zaburzają obraz cytowań;
  - Akceptując publikacje do druku należy zwrócić uwagę na **pisownię własnego nazwiska oraz afiliacji**;
  - Bezwzględnie powinno się zwracać uwagę na tzw. drapieżne i fałszywe czasopisma:
    - **czasopisma drapieżne**: pozorowany proces recenzowania artykułów, publikowanie wszystkich nadesłanych i opłaconych prac, fałszywe informacje o zespole redakcyjnym, bardzo krótki okres publikacji...
    - **czasopisma fałszywe**: fałszywe strony internetowe wydawnictw, zaproszenia do opublikowania artykułu rozsyłane pocztą elektroniczną, nieprawdziwe dane o wskaźnikach bibliometrycznych, brak dostępu do archiwalnych zasobów tytułu...
-

Open Access

- Otwarty dostęp oznacza **wolny, powszechny, trwały i natychmiastowy dostęp** dla każdego użytkownika sieci do cyfrowych form zapisu danych i treści naukowych;
    - otwarte repozytoria,
    - blogi naukowe,
    - e-laboratoria,
    - otwarte czasopisma,
    - otwarte materiały edukacyjne,
    - biblioteki cyfrowe;
  - **Zielona droga:** repozytoria (instytucjonalne i dziedzinowe);
  - **Złota droga:** czasopisma naukowe
-

Licencje Creative Commons

- Twórcy nie zrzekają się swoich praw autorskich.
  - Zalety publikowania w otwartym dostępie:
    - wzrost widoczności publikacji,
    - szybkie upowszechnienie,
    - wzrost liczby cytowań,
    - nawiązywanie kontaktów,
    - promocja
  - <https://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/>
-

Dane badawcze

- Wszelkie dane, które zostały **zebrane, stworzone i/lub zaobserwowane** w trakcie prac badawczych:
    - **surowe** dane badawcze,
    - **przetworzone** dane badawcze.
  - Dane te udostępniane są w formie *datasetów* zawierających także metadane pozwalające powiązać je z publikacją naukową, projektem naukowym lub eksperymentem.
  - Zasady **FAIR** Data:
    - **F**indable,
    - **A**ccessible,
    - **I**nteroperable,
    - **R**eusable.
-

Plan zarządzania danymi badawczymi

- **jak nowe dane będą zbierane** w trakcie realizacji projektu naukowego?
  - **jak istniejące dane** zostaną ponownie wykorzystane?
  - **jakie dane** zostaną zebrane lub wyprodukowane?
  - **jakie metadane** należy opisać, jak dokumentować dane?
  - jak dane i metadane będą **przechowywane**, by były bezpieczne?
  - jakie **prawne** aspekty należy rozważyć?
  - kiedy dane będą **udostępniane**?
  - gdzie będą przechowywane dane zachowane długoterminowo?
  - jakie **oprogramowanie** będzie potrzebne do korzystania z danych?
  - jakiego **identyfikatora** należy użyć do zestawu danych?
  - kto będzie **odpowiedzialny** za zarządzanie danymi?
  - jakie zasoby (finansowe, osobowe, czasowe) należy przeznaczyć na proces **zarządzania danymi**?
-

Repozytoria danych badawczych

- repozytoria ogólne
- repozytoria dziedzinowe
- repozytoria instytucjonalne

**PORTAL
ZARZĄDZANIA
WIEDZĄ UJ CM**

Biblioteka Medyczna jako źródło informacji

- Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej oferują pomoc w:
  - korzystaniu z baz danych będących wśród zasobów Biblioteki Medycznej,
  - ocenie jakości czasopisma,
  - weryfikacji czasopism i wydawców,
  - przygotowaniu analiz bibliometrycznych (doktorat, projekty, awanse zawodowe).

Kontakt:
informacja.naukowa@cm-uj.krakow.pl
tel. 12 657 23 10
